

Lider/liderka, czyli kto?

Osoby z pokolenia Z i alfa coraz rzadziej chcą podejmować inicjatywę bycia liderem/liderką w różnego rodzaju działaniach. Wynika to często z obawy przed porażką, zbyt niskiej samooceny, niskiego poczucia własnej wartości, obawy przed oceną środowiska, ale też ze strachu przed obciążeniem zbyt dużą odpowiedzialnością, którą trudno będzie młodej osobie udźwignąć. Scenariusz warsztatu ma na celu wskazanie cech liderek oraz ich wydobycie i wzmocnienie w grupie młodzieży.

PRZEDZIAŁ WIEKOWY:

13–18 lat

CZAS TRWANIA:

160 minut

CELE:

Uczestnik/uczestniczka:

- rozpoznaje swoje mocne strony,
- odkrywa cechy lidera/liderki,
- poznaje lepiej zespół,
- uczy się współpracy.

POTRZEBNE MATERIAŁY:

- taśma papierowa,
- karty osoby (załącznik),
- karteczki post-it,
- pisaki,
- ołówki,
- kredki
- nożyczki,
- rolka papieru (Ikea) lub flipchart,
- długopisy.

INSTRUKCJA DLA OSOBY PROWADZĄCEJ

Warsztat ma na celu wzmocnienie uczestników i uczestniczek w odkrywaniu ich mocnych stron, wsparcie ich w umiejętności odnalezienia w sobie cech liderkich i rozwijaniu ich. Bardzo ważne, by osoba prowadząca była otwarta i wspierająca, nieoceniająca, zwłaszcza przy znajdowaniu mocnych stron uczestników i uczestniczek. Często mają oni/one problem z odkryciem swoich atutów, powiązane jest to z niskim poczuciem własnej wartości, niewiarą we własne możliwości.

PRZEBIEG WARSZTATÓW

POWITANIE I ENERGIZER

20 minut

Zaproś uczestników i uczestniczki do stworzenia przestrzeni, w której będzie im się dobrze pracowało. Wcale nie musi być to krąg.

Przedstaw w kilku słowach siebie i warsztat, zaproponuj krótkie poznanie się. Puść w obieg taśmę papierową. Poproś, by uczestnicy i uczestniczki zastanowili się nad postacią, bohaterem/bohaterką filmu lub serialu którym/którą mogą, chcą być.

Uczestnicy i uczestniczki zapisują swoje przybrane imię i zastawiają się, jakimi trzema informacjami mogą się przedstawić (mogą to być informacje z życia wybranej postaci lub, jeśli chcą, informacje z ich życia).

Zadanie ma na celu oswojenie i otwarcie grupy na siebie i swoje potrzeby, zainteresowanie sobą.

Jeśli uznasz, że masz czas i chcesz bardziej ośmielić grupę i nieco ją ożywić, zaproponuj zabawę w portrety Picassa. Podziel grupę na dwa równe zespoły, usadź naprzeciwko siebie. Jednemu z zespołów wręcz kartki i kredki. Zadanie zespołu z kartkami polega na rysowaniu na czas fragmentu portretu osób, które znajdują się naprzeciwko – fragmentu dlatego, że osoby rysujące zmieniają miejsce co kilka sekund, przesuując się w prawo i pozostawiając kartkę. Po zmianie miejsca, rysują kolejną osobę znajdującą się tym razem naprzeciwko nich. I tak aż do momentu, gdy powrócą na miejsce, z którego startowały. Na zakończenie wręczają gotowy portret osobie, od której zaczynały zabawę. Następuje zmiana i drugi zespół otrzymuje kartki i kredki.

WPROWADZENIE W TEMATYKĘ

5 minut

Po zakończeniu powitania wprowadź uczestników i uczestniczki w tematykę warsztatu: dzisiejszy warsztat poświęcony będzie poznaniu funkcji i roli lidera/liderki w grupie młodzieżowej, a także odkryciu ich w sobie! Lider/liderka, czyli kto to? Zapytaj, jak rozumieją tę funkcję.

CZĘŚĆ GŁÓWNA

ETAP 1

80 minut

Zaproś młodzież do pracy w grupach: zadaniem grup będzie wybranie jednej postaci – bohatera/bohaterki serialu lub filmu – nad którą będą pracować i zebranie informacji na jej/jego temat. Bohaterowie serialowi/filmowi wybierani są po podziale na grupy, dlatego mogą się powtarzać. Nic nie szkodzi, spojrzenie każdej z grup będzie inne. Sprawdź, ile jest osób i podziel je na mniej więcej równe zespoły. Podziału możesz dokonać poprzez losowanie różnokolorowych karteczek lub naklejenie różnych kolorów post-itów na krzesła od spodu siedzenia. Jeśli wybierzesz tę drugą opcję, pomieszaj post-ity tak, żeby osoby siedzące obok siebie nie znalazły się w jednym zespole. W odpowiednim momencie poproś, by sprawdzili, jaki kolor karteczki znajduje się pod ich krzesłem.

Przykładowe polecenie:

Wybierzcie postać z serialu/filmu, która Waszym zadaniem przewodzi jakiejś grupie nieformalnej lub formalnej i uważacie, że ma zadatki na lidera/liderkę, choć jeszcze nie ma ustalonej funkcji w grupie. Postarajcie się jej jak najdokładniej przyjrzeć. Pomoże Wam w tym karta osoby.

Rozdaj każdej z grup kartę osoby (**załącznik**) do uzupełnienia wiadomościami o postaci, na którą zdecydowali się jako zespół.

Możesz również poprosić ich o przygotowanie wizerunku wybranej postaci, dla lepszej wizualizacji i większego zaangażowania. W tym celu rozdaj po kartce z flipchartu lub skorzystaj z rolki papieru i poproś o narysowanie postaci wraz z jej cechami charakterystycznymi. Dzięki temu stanie się ona jeszcze bliższa pozostałym uczestnikom i uczestniczkom. Zaznacz, że muszą podzielić się pracą i wykonywać ją równolegle, by zmieścić się w przeznaczonym czasie (30 minut)!

Po zakończeniu pracy grupowej poproś, by zespoły przedstawiły swoją postać:

- jakie są cechy charakterystyczne jej zachowania?
- Jak zachowuje się w obliczu trudnych decyzji?
- W jaki sposób odbiera go/ją otoczenie?
- Jak on/ona odbiera otoczenie?

Postarajcie się dokładnie przeanalizować wszystkie osoby i wybrać cechy charakterystyczne dla liderów/liderek.

Zapiszcie zebrane informacje na flipcharcie.

Wskazówka:

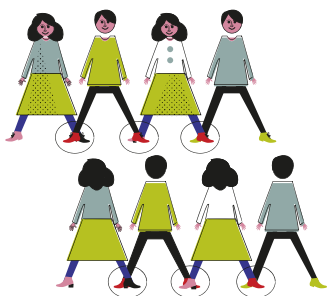
Cechy lidera/liderki:

- jest autorytetem dla innych: ogólnie lub w konkretnej dziedzinie,
- potrafi motywować innych,
- potrafi podtrzymać komunikację w grupie,
- wspiera członków zespołu,
- rozwiązuje konflikty lub stara się je załagodzić,
- potrafi słuchać innych, jest empatyczny/empatyczna,
- potrafi podejmować trudne decyzje,
- jest dobrze zorganizowany/zorganizowana.

ETAP 2

30 minut (w tym 10 minut zabawy)

Zanim przejdziesz do kolejnego etapu, możesz zaproponować uczestnikom i uczestniczkom przerwę zabawowy – kostki zrostki.

Zabawa polega na ustawieniu osób uczestniczących w niej w dwóch rzędach, naprzeciwko siebie (twarzami do siebie). Każdy rząd ustawia się tak, by złączyć nogi kostkami. W ten sposób tworzą się dwa węże, które będą brały udział w wyścigu. Wyznacz metę. Zespoły przesuwać się w bok, w taki sposób, by nie oderwać od siebie kostek, metody są różne! Jeśli się nie uda, wracają na start.

Przejdź do etapu drugiego. Rozdaj wszystkim kartki. Poproś, by odrysowali na nich swoją dłoń. Następnie w każdym z palców i śródręczu wpisać swoje mocne strony. Warto podrzucić im kilka propozycji małych, zwykłych rzeczy/działań, w których mogą się sprawdzać: poranne wstawanie, najlepsza jajecznicą, rysowanie, granie, rozplanowanie dnia (logistyka) itp.

To trudny moment dla młodzieży, dlatego pozwól im zająć ustronne miejsca, tak by mogli się zastanowić. Zapewnij, że nie muszą się dzielić zapisanymi informacjami, jeśli nie będą chcieli/chciały.

Sam/sama również stwórz taką kartę i po upływie około 10 minut zacznij rozmowę od siebie, być może to zachęci, ośmieli innych. Wyjaśnij, że te mocne strony w trakcie życia będą się zmieniały i będzie ich przybywać, ale warto sobie schować tę kartkę na później, żeby zobaczyć, jak się zmieniało ich podejście do siebie samych oraz zadeklarowane mocne strony.

Uczestnicy i uczestniczki mogą je powiedzieć głośno lub zapisać na odwrocie kartki.

- Zastanówcie się, które z cech lidera/liderki posiadacie?
- Które natomiast chcielibyście mieć?

ETAP 3

20 minut

Wróćcie do flipchartu z zapisanymi cechami lidera/liderki, możecie też zawiesić kartkę w widocznym miejscu w sali, by móc się do niej odwoływać.

Ostatni element to doskonalenie cech liderkich – stworzenie wspólnego miniporadnika. Zapytaj uczestników i uczestniczki:

– Jak doskonalić poszczególne cechy liderkie?

W zależności od energii grupy możesz przeprowadzić tę część w postaci dyskusji lub rozdać post-ity i poprosić o zapisanie trzech lub większej liczby propozycji. Zanotuj propozycje na flipczarcie, następnie omów cały zestaw. Ważne, by powstało kilka autentycznych porad, tak by osoby uczestniczące w warsztacie wyszły z zajęć wzmocnione o świadomość tego, co już w sobie mają, a także z wiedzą, jak mogą pracować nad doskonaleniem konkretnych zachowań lidera/liderki.

Przykłady porad:

Dobra organizacja – postaraj się rozplanować zadania na tydzień, miesiąc tak, by realnie móc je wykonać. Kolejny krok: zaangażuj się w organizację wydarzenia, zbiórki itp. w szkole, przyglądaj się działaniom innych. Sprawdzaj co działa, a co wymaga poprawek.

Motywowanie – postaraj się znaleźć sens, cel działania, które podejmuje np. kolega/koleżanka, podkreśl jego/jej umiejętności, które pozwolą mu/jej osiągnąć cel.

Podejmowanie trudnych decyzji – zastanów się, co zyskasz, co stracisz, podejmując decyzję. Wypisz sobie wszystkie możliwości, staraj się wybiec w przyszłość, przewidzieć konsekwencje danego działania.

PODSUMOWANIE I EWALUACJA

5 minut

Podsumuj warsztat: narysuj na flipczarcie walizkę i kosz. Rozdaj uczestnikom i uczestniczkom post-ity, przynajmniej dwa, i poproś o zapisanie tego, co wydało im się przydatne i co zabierają ze sobą z warsztatu do walizki, a co uważają za zbędne i wyrzucają do kosza. Poproś o naklejenie karteczek w odpowiednich miejscach. Omówcie wspólnie całe zestawienie.

DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ:

- Podcast Fundacji Szkoła Liderów, [online] <https://www.szkola-liderow.pl/podcast/> [dostęp: 30.10.2022].
- Katarzyna Kujawa, *Przewodnik lidera. Portrety, inspiracje, pytania*, [online] <https://docplayer.pl/8833980-Przewodnik-lidera-portrety-inspiracje-pytania-przewodnik-lidera-portrety-inspiracje-pytania.html> [dostęp: 30.10.2022].

ZAŁĄCZNIK

Karta osoby

AUTORKA

Katarzyna Czubińska – absolwentka filologii polskiej na UAM w Poznaniu, Psychologii Społecznej na SWPS, studiów StART w Warszawskiej Szkole Filmowej a także podyplomowego dziennikarstwa na UAM. Studentka podyplomowego Projektowania usług na SWPS.

Ukończyła intensywny kurs trenerski. Trenerka metod szybkiego czytania i uczenia się, a także mentorka i kierowniczką w kursach internetowych. Ekspertka edukacji na odległość na różnych poziomach. Prowadzi zajęcia, kursy z grupami w różnym wieku, swoje doświadczenie praktycznej pracy z dziećmi, młodzieżą przekłada na pracę z nauczycielami i nauczycielkami, trenerami i trenerkami, edukatorami i edukatorkami.

Opracowuje materiały, artykuły metodyczne i edukacyjne dostosowane do pracy stacjonarnej i zdalnej. Autorka m.in. materiałów dla PISF, CEO, Fundacji Generator, Akademii Dokumentalnej, Monolith Films, Forum Film, Cinema City, Helios. Prelegentka filmoznawcza przy akademiach: Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej, Wielkopolskiej Edukacji Medialnej WeDuM, Akademii Filmowej Otwórz Oczy!, Akademii Dokumentalnej, Kino Szkoła, Cinema City. Członkini Zespołu ds. Młodej Widowni SKSiL.

Współpracuje z takimi instytucjami jak: Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej, Fundacja Centrum Cyfrowe, FilMOTEKA Narodowa Instytut Audiowizualny, Muzeum Polin, Fundacja Forum Dialogu.

Współorganizatorka ogólnopolskiej konferencji filmoznawczej dla nauczycieli *Przestrzenie Inspiracji* w Lublinie. Koordynatorka sekcji edukacyjnej Festiwalu Filmów – Spotkań NieZwykłych.

W 2015 roku otrzymała nagrodę Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej w kategorii Edukacja młodego widza.

Tekst: Katarzyna Czubińska
Koordynacja: Magdalena Łasisz
Korekta: Anna Hawryluk
Skład: Żaneta Pulkowska

Scenariusz dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne – Na tych samych warunkach 4.0.

Scenariusz powstał w ramach projektu „Biuro Programu Pracownie Orange 2022”.